

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa 12 września 2022 r.

L.dz. 541/KRIA/2022/w

Pani
Agnieszka Kaczmarska
Szef Kancelarii Sejmu RP

Dotyczy: senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, znak SPS-WP.020.203.6.2022

Szanowna Pani Minister

W odpowiedzi na pismo z dnia 2 sierpnia 2022 r., dotyczące przedstawienia opinii do senackiego projektu ustawy zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, Krajowa Rada Izby Architektów RP wskazuje, co następuje.

Samorząd zawodowy architektów w pełni popiera wszelkie inicjatywy, w tym legislacyjne, zmierzające do rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce. Niemniej, muszą one pozostawać w zgodzie z systemem planowania przestrzennego, a nade wszystko uwzględniać interes publiczny, ochronę zdrowia, zabytków, środowiska, przyrody oraz zasady partycypacji społecznej. Przedstawiony do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, budzi w tym kontekście szereg wątpliwości.

Istotą projektu, jak wskazano w uzasadnieniu, jest „zmiana regulacji, które ograniczyły możliwości prowadzenia inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych w związku z wprowadzonymi wymogami dotyczącymi odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego” a także, co równie istotne, inwestycji mieszkaniowych w sąsiedztwie już istniejących elektrowni. Idea ta znalazła wyraz w projektowanej nowelizacji w art. 4 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym minimalna odległość elektrowni wiatrowych od budynków mieszkalnych oraz budynków o funkcji mieszkalnej wynosić ma nie mniej niż 500 m. Drugą kluczową dla nowelizacji propozycją zmiany, jest rezygnacja z lokalizacji elektrowni wiatrowych na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wprowadzenie nowego instrumentu tj. uchwały rad gminy o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji (patrz projektowany art. 3 oraz art. 4 ust. 6).

W ocenie Izby Architektów RP rezygnacja z ustalania lokalizacji elektrowni wiatrowych na podstawie planu miejscowego jest zmianą mogącą stać w sprzeczności z interesem publicznym, ochroną zdrowia, zabytków, środowiska, przyrody i ładu przestrzennego. Propozycja zawarta w projekcie nie uwzględnia zasad partycypacji społecznej przy uchwalaniu aktów planistycznych gminy.

Przed wszystkim należy wskazać, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako

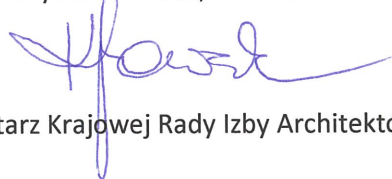
podstawowy akt planistyczny gminy oraz akt prawa miejscowego jest właściwym miejscem do określenia lokalizacji inwestycji o tak szerokim oddziaływaniu na otoczenie. Procedura planistyczna gminy jest wieloaspektowym oraz wieloetapowym systemem uzyskiwania opinii oraz uzgodnień, a także dialogu społecznego, które pozwalają uchwalić akt planistyczny przy udziale takich organów jak m.in. organy ochrony środowiska, ochrony zabytków, straży pożarnej, organów geologicznych i górniczych, służb sanitarnych, służb ochrony wód. Zaproponowane rozwiązanie wyłączenia elektrowni wiatrowych z systemu planowania przestrzennego całkowicie eliminuje proces opiniowania, uzgodnień oraz udziału społeczeństwa w podejmowaniu przez radę gminy decyzji w tej sprawie. Określenie, że rady gminy podejmują tę uchwałę biorąc pod uwagę „potrzeby gminy i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych”, jest dalece niewystarczające. Nie określono tu chociażby, o jakie konsultacje chodzi (w jakim trybie są przeprowadzane, kto w nich uczestniczy).

Podsumowując, Krajowa Rada Izby Architektów RP ocenia przesłany projekt jako zbyt daleko idący i rodzący ryzyko dla szeregu wartości zabezpieczanych w procesie planowania przestrzennego. O ile samo złagodzenie wymogów co do odległości farm wiatrowych od zabudowań mieszkalnych uznaje się za zasadne, może się to odbywać jedynie w oparciu i z uwzględnieniem systemu planowania przestrzennego gminy. Pozwoli to określić, a zatem i zminimalizować ryzyko związane z oddziaływaniem elektrowni wiatrowych przy udziale kompetentnych, wyspecjalizowanych organów i służb.

Odnosząc się natomiast do koncepcji wprowadzenie do porządku prawnego nowego instrumentu tj. uchwały rady gminy o ustaleniu inwestycji Izba Architektów RP pragnie przypomnieć, że w toku konsultacji nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jak i wcześniejszych prac nad kolejnymi wersjami kodeksu urbanistyczno - budowlanego, wskazywaliśmy na nowe instrumenty tzw. urbanistyki operacyjnej wraz z umową urbanistyczną, pozwalające na ustalanie lokalizacji szczególnie złożonych inwestycji w oparciu o uchwały rad gminy oraz określające warunki ich stosowania. Narzędzia urbanistyki operacyjnej pozwoliłoby na likwidację spec- ustaw, włączając regulowane przez nie kwestie do spójnego systemu planowania oraz pozwalających na wypełnienie systemowej luki na styku planowania przestrzennego i procesu inwestycyjnego. Izba Architektów deklaruje wszystkim podmiotom mającym inicjatywę ustawodawczą - senacką, poselską czy rządową - współpracę ekspercką przy szczegółowym formułowaniu regulacji w tym zakresie.

Z poważaniem,

Krzysztof Nowak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP